

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1097

av **Helén Pettersson i Umeå och Marie-Louise Rönnmark**
(båda S)

Öka byggande av flerbostadshus och kontor i trä

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att i skogsprogrammet inkludera mål för andelen träbyggande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att ta fram regelverk som synliggör miljö- och klimatpåverkan under byggprocesser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att uppdatera den nationella strategin för användandet av trä i det svenska byggandet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I hela 240 av landets 290 kommuner råder underskott på bostäder, enligt Boverkets bostadsmarknadsenkät. Den snabba befolkningsökningen utgör en stor utmaning. I SCB:s prognos beräknas Sveriges befolkning öka med drygt 1,1 miljoner under den kommande tioårsperioden fram till 2025. Boverkets aktuella byggbehovsanalys från oktober 2015 indikerar att det behöver färdigställas fler än 75 000 bostäder årligen under 2016–2020. Enligt den långsiktiga prognosen är det totala byggbehovet 700 000 nya bostäder t.o.m. 2025.

År 1874 instiftades i Sverige en byggnadsstadga som inte tillät att byggnader i trä fick uppföras med mer än två våningar. Lagarna ändrades 1995 då kraven på obrännbara byggmaterial ersattes med funktionskrav på byggnader; då kunde träbyggnader uppföras i mer än två våningar. Sveriges regering beslutade då att påbörja ett arbete med en nationell strategi för att främja användandet av trä i det svenska byggandet. Flera projekt togs fram för att gynna träbyggnader, men trots dessa insatser har antalet träbyggnader inte ökat som förväntat. Ett hinder som identifierats i tidigare forskning är

att det finns få aktörer inom träindustri, ett annat hinder är att byggsektorn inte är tillräckligt förändringsbenägen och beprövade metoder väljs framför nya. I Sverige byggs det idag ca 1 300 lägenheter i trä per år; med en klimatsmart politik skulle antalet kunna öka kraftigt.

Nutida och framtida klimatutmaningar inom bostadsbyggande kan bemötas genom en ökad andel träbyggande, att delvis ersätta betong med trä. Studier visar att minst 50 procent av en byggnads klimatpåverkan sker under byggprocessen; med dagens och framtidens byggtakt kommer den att öka. Merparten av påverkan sker i form av koldioxidutsläpp vid betongproduktion. Idag saknas fortfarande ett övergripande regelverk för miljö- och klimatpåverkan under byggprocessen. Det bästa vore att möta behovet av bostäder på ett ekonomiskt, socialt och klimatomässigt hållbart sätt.

Att bygga i trä är klimatsmart. Hus med trästommar istället för betong minskar klimatpåverkan drastiskt under byggprocessen. Byggandet av flerbostadshus i trä har inte ökat märkvärdt de senaste tio åren; utvecklingen går långsamt. Det finns många fördelar med att bygga i trä; fabriksproducerade trämoduler kan ge kortare byggtider, mindre buller på arbetsplatsen, lättare grundkonstruktion, öka sysselsättningen inom trä-/skogsindustri m.m. När vi nu ska öka byggandet till de nationella nivåer som krävs, skulle det vara en bra idé att klimatredovisa husen som byggs. Kommunerna borde begära en livscykelanalys för att se vilket hus som har lägst klimatpåverkan.

Det behövs ett nytt sätt att bygga om Sverige ska klara av att bygga så många bostäder som behövs på ett hållbart sätt. Om vi fortsätter att bygga som vi alltid har gjort kommer klimatutsläppen att öka från byggsektorn. Sverige behöver använda alla byggmaterial men vi måste bygga en större andel i hållbara material. Betong, stål och trä har sina fördelar och nackdelar, men under lång tid har byggsektorn koncentrerat sig ensidigt på betong. Några framsynta kommuner har börjat bygga mer i trä, men nu är det dags att man ser över hur resten av Sverige bygger smartare. Det behövs mer konkurrens inom byggsektorn inte tvärtom. Det är just det framsynta kommuner har insett, och de har tagit fram strategier för att bygga fler hus i trä. Trä är det enda förnybara byggnadsmaterialet som skapar bättre förutsättningar för en effektivare och mer modern byggprocess.

Störst chanser att lyckas med en sådan satsning fås om företagen och staten samarbetar. Därför behövs ett program som kan medverka till fler jobb i Sveriges skogslän. Om Sverige ökar byggandet med trä innebär detta i förlängningen att många nya jobb kan skapas.

Regeringen arbetar i bred dialog med en rad organisationer i civilsamhället för att tillsammans med berörda myndigheter ta fram ett nationellt skogsprogram med visionen ”skogen, det gröna guldet”. I det programmet behövs mål för att öka träbyggandet samt ett kunskapsuppbyggande. Staten har möjlighet att utveckla och påskynda ett hållbart byggande genom att aktivt sätta mål och resurser för detta. Koppla målet till en strategi som kan öka träbyggandet.

Helén Pettersson i Umeå (S)

Marie-Louise Rönnmark (S)